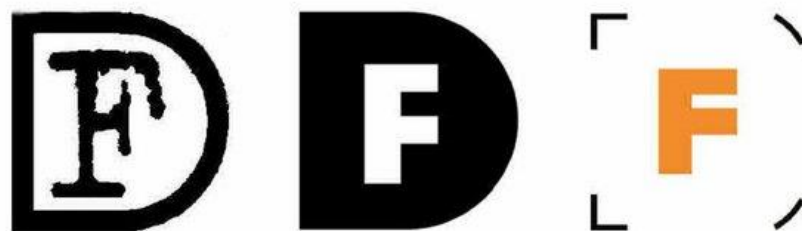

Godišnji izvještaj udruge FACTUM za 2017. godinu

1. TKO SMO – OSNOVNE INFORMACIJE O UDRUZI FACTUM

Factum razvija i afirmira formu kreativnog dokumentarca s jedne strane, a s druge strane bez cenzure i zadržke, čak i u najzahtjevnijim vremenima ukazuje na goruća društvena pitanja i progovara o najkontroverznijim temama. U tom je smislu Factum od svojih početaka dom za autore koji se ne boje „opasnih“ tema iz centra društvenih zbivanja, kao ni priča s margine. U dvadeset godina postojanja Factum je realizirao osamdesetak dokumentaraca koji su prikazivani u 150 zemalja i osvojili niz prestižnih nagrada – dvije nagrade Vladimir Nazor za filmsku umjetnost te tri Grand Prix-a na Danima hrvatskog filma, četiri nagrade za najbolju produkciju i niz nagrada za pojedine umjetničke doprinose na festivalima poput Sarajevo Film Festivala, Nizozemskog filmskog festivala, Festivala dei Popoli, Krakow film festivala itd. Factumovi se filmovi tematski mogu svrstati u nekoliko grupa: filmovi koji govore o najnovijoj hrvatskoj povijesti, filmovi koji izazivaju prijepore, oštre kritike i javna sučeljavanja, filmovi koji tematiziraju priče o kojima se nitko drugi u to vrijeme nije želi baviti – filmovi značajnog tematskog iskoraka, ne samo u Hrvatskoj već i u čitavoj regiji. To su, među ostalim, Oluja nad krajinom, Sve 5!, Nemam ti šta reć' lijepo, Tri, Blokada, Lora- Svjedočanstva, Paviljon 22, Glasnije od oružja. Factum je kao domaći pionir na polju autobiografskog dokumentarca omogućio da se hrvatski dokumentarac uključi u svjetski trend intimnog i osobnog preispitivanja svijeta u kojem živimo, i to kroz filmove koji govore o samom autoru i njegovom pogledu na stanje stvari u sebi i oko sebe. To su filmovi poput Graham i ja, Dečko kojem se žurilo, Klasa optimist, Ratni reporter, Iza Ogledala, Dum Spiro Spero, Iza Lica Zrcala. Factumovo nastojanje da promovira dokumentarni film u Hrvatskoj i hrvatski dokumentarni film na internacionalnoj sceni kulminiralo je osnivanjem međunarodnog festivala dokumentarnog filma ZagrebDox te programa usavršavanja ZagrebDox Pro. Factum je pionirska organizacija nezavisnog dokumentarnog filma u regiji. Produkcija i distribucija dokumentarnog filma u Hrvatsko više nisu nepoznanice, no njihovo je financiranje još uvijek vrlo niskoj razini, a daljnji i novi oblici razvoja publike su nužni. Od 2016. godine Factum razvija nove metode prilaženja i

informiranja publike, kao i poticanje publike na angažiranost i javni diskurs kroz projekt digitalne distribucije. Factum se kroz svoju povijest i buduće aktivnosti želi uključiti u zajednicu te otvoriti vrata prema publici koja nije klasično filmskog usmjerenja. Kroz teme filmova u produkciji Factum želimo potaknuti kritično promišljanje samih autora, ali i publike koja se potiče da iz pasivnog konzumenta dokumentarnog filma postane angažiranija u društvu te kroz svoja pitanja i promišljanja o filmovima i temama daje smjernice za razvoj budućih filmova. Sljedećih godina želimo digitalnom distribucijom i raznim online platformama izgraditi čvršći odnos s publikom kao i proširiti samu publiku te joj približiti dokumentarni film i specifične teme koje Factumovi filmovi aktualiziraju. Osim redovnih djelatnosti Factuma – proizvodnja filmova, redovna distribucija, organizacija ZagrebDoxa i programa usavršavanja ZagrebDox Pro, želimo razvijati direktniji kontakt između autora svakog projekta i publike, pratiti specifične reakcije i dojmove te stvoriti direktnu komunikaciju ciljane publike u svrhu daljnjeg razvoja i djelovanja naše organizacije, ali i približavanja i dobivanja pojedinačnog feedbacka po projektima, kao i poticanja različitosti mišljenja, neformalnog obrazovanja i rasprava na društveno relevantne teme.

DJELATNOSTI FACTUMA

- suradnja sa srodnim domaćim i inozemnim udruženjima i organizacijama i sudjelovanje u zajedničkim projektima,
- organizacija umjetničkih radionica i seminara u sferi filmske kulture i audiovizualnih umjetnosti,
- proizvodnja filmova,
- izdavanje knjiga, časopisa i DVD-a,
- organiziranje i realizacija manifestacija i projekata čiji je nositelj Udruga,
- jačanje suradnje sa srodnim organizacijama u Hrvatskoj i izvan nje,
- informiranje javnosti o djelatnostima Udruge

1.1 STRUKTURA UDRUGE FACTUM

Rad udruge Factum osmišljavaju, vode, koordiniraju i provode ravnatelj, zamjenice ravnatelja, tajnica udruge, zaposlenici udruge, članovi i vanjski suradnici. Ravnatelj udruge od 1.9. 2007.godine je Nenad Puhovski. Neda Frank i Lucija Parać su zamjenice ravnatelja, Lada Bonacci je tajnica udruge, a članovi i članice još su i: Maja Marković, Marko Mihaljević, Mario Bandić, Martina Kolarić, Ivan Tofing. Od 24.8.2017 novi član udruge je Mislav Šćukanec Rezniček koji se također i zapošljava na radno mjesto voditelja tehnike. U udruzi je stalno zaposleno petero članova; Lucija Parać producentica ZagrebDox-a, Neda Frank, izvršna producentica, Martina Kolarić, voditeljica plasmana i promocije, Ivan Tofing, producent te Mislav Šćukanec Rezniček, voditelj tehnike.

2. SAŽETAK RADA UDRUGE FACTUM U 2017.GODINI:

Factum je u 2017.godini uspješno proveo svoje planove i programe. Dovršen je dokumentarni film „Glasnije od oružja“ (stari radni naslov „Danke Deutschland“) autora i redatelj Miroslava Sikavice. U različitim fazama razvoja, produkcije i postprodukcije trenutno se nalazi osam dokumentarnih filmova; „Tusta“ autora i redatelja Andreja Korovljeva, „Cargo, Lost & Found“ autorice i redateljice Biljane Tutorov, „Kuća na Kraljevcu 35“ autora i redatelja Pere Kvesića, „Naša djeca“ autora i redatelja Silvestra Kolbasa, „Najljepša zemlja na svijetu“ (stari naslov „Na cilju“) autora i redatelja Želimira Žilnika, „i Otok“ autora i redatelja Mihe Čelara, „Savska 66“ autorice i redateljice Milene Zajović i „Moja sestra istočna Europa“ autorice i redateljice Tatjane Božić. Godine 2017. uspješno je održano 13. izdanje međunarodnog festivala dokumentarnog filma ZagrebDox te program ZagrebDox Pro.

2.1 ORGANIZACIJSKI RAZVOJ FACTUMA

Tim udruge Factum kontinuirano radi na stručnom usavršavanju, predstavljanju svojih projekata i umrežavanju s kolegama iz svijeta dokumentarnog filma. Također naš tim odlazi na lokacije snimanja naših dokumentarnih filmova kako producent i izvršna producentica imali potpuni nadzor nad snimanjima te time bili upoznati s problemima, ako dođe do njih, kako bi se isti mogli što prije ukloniti.

Nenad Puhovski, ravnatelj udruge, posjetio je sedam festivala dokumentarnog filma u regiji i svijetu u svrhu promocije i plasmana Factumovih dokumentarnih filmova te kao selektor i direktor Međunarodnog festivala dokumentarnog filma ZagrebDox.

Od 6. do 8.5.2017. bio je u Beču (Austrija) na festivalu Ethnocinema Film Festival na projekciji Factumovog filma „Generacija 68“ u svojstvu autora tog filma i kao promotor Factum-a. Od 15. do 17.5.2017. bio je u Budimpešti (Mađarska) na projekciji filma „Generacija 68“ koja se održala u sklopu Centar European Univesity. Od 18. do 19.5.2017 posjetio je Sarajevo (BiH) kao autor producent i redatelj filma „Generacija 68“ koji je tamo prikazan u sklopu JaBIH festivala. Od 11. do 18.8. 2017. bio je ponovno u Sarajevu (BiH) na Sarajevo Film Festivalu u sklopu kojeg je obilježeno 20 godina djelovanja udruge Factum. U Sarajevu, osim što je predstavljao Factum i naše filmove u proteklih 20 godina, bio je i kao selektor filmova za ZagrebDox 2018. Od 20. do 22.10.2017. Nenad Puhovski je kao producent i redatelj filma „Generacija 68“ bio u Istanbulu (Turska) gdje se prikazivao njegov film u kulturnom centru SALTA Galata. Od 16. do 23.11.2017. Nenad Puhovski bio je u Amsterdamu (Nizozemska) na festivalu dokumentarnog filma IDFA kao direktor i selektor festivala ZagrebDox 2018.

Lada Bonacci, sudjelovala je na konferenciji MAKK (Međunarodna autorska kreativna konferencija) koju je organiziralo Društvo hrvatskih skladatelja, Služba zaštite autorskih muzičkih prava i Hrvatsko društvo za autorsko pravo. Konferencija se održala u Zagrebu 23. i 24.11.2017. Cilj odlaska na ovu konferenciju bio je da se proširi, poboljša i bolje razumije sustav glazbenih autorskih prav kako bi kvalitetnije obavljali tu djelatnost unutar Factuma. Cilj je također bio upoznati što više profesionalaca iz svijeta glazbenih prava kako bi što lakše mogli komunicirati o pravima na glazbu unutar dokumentarnog filma u nadolazećem vremenu.

Neda Frank, izvršna producentica udruge Factum kontinuirano je odlazila na lokacije snimanja Factumovih filmova kojima je Factum producent ili koproducent kako bi otklanjala probleme ukoliko ih je bilo te bila ispomoć autorima i tehničkoj ekipi. Tako je nekoliko dan provela na Biševu gdje se snimao dokumentarni film „iOtok“ autora i redatelja Mihe Čelara kojem je Factum koproducent. Odlazila je na snimanja na lokacijama u Zagrebu novog filma Pere Kvesića „Kuća na Kraljevcu 35“.

3. PROIZVODNJA AUTORSKOG DOKUMENTARNOG FILMA

Factum proizvodi autorske dokumentarne filmove od svog osnutka 2007. godine (ista djelatnost provodila se i ranije u okviru Centra za dramsku umjetnost). Trenutno u različitim fazama razvoja, produkcije i postprodukcije radimo na osam dokumentarnih filmova, a jedan je uspješno završen te je u 2017.godini imao svoju svjetsku premijeru.

Završeni dokumentarni film u 2017. godini

- „Glasnije od oružja“ autora i redatelja Miroslava Sikavice

„Glasnije od oružja“ dokumentarni film autora i redatelja Miroslava Sikavice:

„*Glasnije od oružja*“ (stari radni naslovi „Danke Deutschland“ i „Song for Croatia“) osobni je dokumentarac rađen u prvom licu, iz perspektive redatelja koji kuca na vrata zvijezda s početka 90-ih i podsjeća nas nakon skoro 20 godina na glazbeno-propagandni svijet koji je simbolizirao cijelo jedno razdoblje nevinog jedinstva koje će uskoro nestati. To je intimni film koji *retroreciklira* segment hrvatske stvarnosti 90-ih: glazbu u službi Domovinskog rata. Već sami naslovi tih domoljubnih pjesama mali su filmovi, primjerice: *Od stoljeća sedmog, Hrvatine, Danke Deutschland, E moj druže beogradski, Gospodine generale, Grobovi im nikad oprostiti neće, Kad razide se dim, Kreni gardo, Naš horizont je front, Sprema se oluja*, itd. Posredno, to je priča o cijeloj generaciji koju je, odrastajući po skloništim Lijepa Naše, formirao patos domoljubne estrade koji je odzvanjao radijskim prijateljima i malim ekranima početkom 90-ih.

Film je imao svoju svjetsku premijeru u sklopu Motovun film festivala 2017., a zagrebačka premijera održana je 19.10.2017. u kinu Europa. Film je trenutno u distribuciji te je prijavljen na festivale u Europi i svijetu.

3.1 Projekti u različitim fazama razvoja, produkcije i postprodukcije:

- „Tusta“, autora i redatelja Andreja Korovljeva
- „Cargo, Lost & Found“, autorice i redateljice Biljane Tutorov
- „Kuća na Kraljevcu 35“, autora i redatelja Pere Kvesića
- „Naša djeca“, autora i redatelja Silvestra Kolbasa
- „iOtok“ multimedijalni, interaktivni dokumentarni film autora i redatelja Mihe Čelara
- „Savska 66“, autorice i redateljice Milene Zajović
- „Moja sestra istočna Europa“, autorice i redateljice Tatjane Božić

- „Najljepša zemlja na svijetu“ (stari radni naslov „Na cilju“), autora i redatelja Želimira Žilnika

Dokumentarni film “Tusta” autora i redatelja Andreja Korovljeva

Film je trenutno u fazi postprodukcije. Očekivani završetak filma je ljeto 2018.

Branko Črnac - Tusta počeo se baviti glazbom osamdesetih godina prošlog stoljeća kada su osnovani Kud Idijoti. Ono što Tustu čini posebnim i što definitivno nadilazi samu glazbu jest njegov snažan i nepokolebljiv antifašistički stav i *background* svojevrsnog balkanskog "heroja radničke klase". Upravo zbog takvog stava Tusta i KUD Idijoti postali su glasnogovornici niza generacija odraslih u osamdesetima i devedesetima. Sama činjenica da su Kud Idijoti devedesetih bili zabranjeni na većini radijskih postaja i svrstani u "domaće izdajnike" zbog punk obrade pjesme "Bandiera Rossa" dovoljno govori o Tustinom angažmanu i borbi za toleranciju, suživot i socijalnu pravdu u vremenima kada su se takve vrijednosti označavale "komunističkom stigmom". Na Tustinom pogrebu nismo vidjeli političare, ali jesmo stotine ljudi iz svih republika bivše Jugoslavije koji su proputovali tisuće kilometara kako bi se oprostili od glazbenog "Chea" ovih prostora.

--

Dokumentarni film “Cargo, Lost & Found” autorice i redateljice Biljane Tutorov

Film je trenutno u fazi postprodukcije i očekivani završetak filma je ljeto 2018.godine. Film je u produkciji “Wake Up Films” iz Srbije. Factum je manjinski koproducent zajedno sa “Saragara” produkcijom iz Slovenije.

U filmu *Cargo, Lost & Found* autorica traga za autentičnim vizualnim rukopisom koji korespondira s poetskim jezikom Darka Rundeka, jednog od

najvećih suvremenih pjesnika i muzičara Hrvatske i bivše Jugoslavije, koji više od dva desetljeća živi u Parizu, gdje je okupio internacionalni Cargo orkestar. U ovom filmu vidimo Rundeka drugačije nego što smo navikli u medijima. Uglavnom u Parizu: na probama i snimanju albuma u hangaru u južnom predgrađu na Seni, ponekad kod kuće; u Zagrebu - u haustoru u kojem je odrastao, na obali Save, u Zagorju gdje tražimo kuću u kojoj je rođen, u Konjščini gdje je provodio vikende i ljeta. Intimistički portret stvaraoca suprotstavlja se čovjeku kojeg kasnije gledamo na koncertima, s novinarima i pred publikom, izvan komforne pariške anonimnosti.

Upoznajemo i ostale članove Cargo Orkestra, umjetnicu i performericu Isabel Catalu, koja je rođena kao Švicarac Blaise, redateljicu Biljanu Tutorov koja u Orkestru sudjeluje kao istraživačica odnosa slike i zvuka, bubnjara i producenta Djanija Pervana, rođenog Sarajliju koji je iz grada pobjegao pred sam kraj opsade, harmonikaša Ducu Vranića, koji nastupa od svoje trinaeste godine. Također tu su trombonist portugalskih korijena Emanuel Manu Feraz, basist, kontrabasist i ronilac Bruno Arnal te legendarni zagrebački trubač Igor Pavlica. U filmu je zabilježen i ponovni susret Darka Rundeka s radiofoničarom i nekad bliskim suradnikom Vedranom Peternelom.

--

Dokumentarni film “Kuća na Kraljevcu 35” autora i redatelja Pere Kvesića

Film je trenutno u fazi snimanja. Očekivani završetak filma je kraj 2018.godine.

Zagrebačka kuća na Kraljevcu broj 35 u posljednjih gotovo pola stoljeća pružala je sklonište brojnim raznolikim ljudima. U nekom razdoblju života svima je bila dom. U sljedećim razdobljima stanovnici su se našli raštrkani širom svijeta: od Južne Amerike do Kanade, od New Yorka do Haga, u Beogradu, Sarajevu i Ljubljani.

Velik broj stanovnika kuće bio je istaknut na raznim poljima umjetničkog stvaralaštva i društvenih djelatnosti. U manje od pola stoljeća u njoj su stvorene vrhunske knjige, filmski scenariji, fotografije, ilustracije, stripovi, glazba, filmovi... Ljudi iz nje radili su kazališne predstave i ostvarivali uloge u kazalištu, filmu i na televiziji. Živjeli su ovdje i novinari i političari.

Oko ljudi koji su živjeli u kući okupljali su se i drugi slični, redovno dolazili u nju, provodili vrijeme, razgovarali i dogovarali se oko projekata koje su kanili poduzeti, pa je kuća bila izvoršte mnogih ostvarenja koja su odjeknula širom zemlje, pa čak i u svijetu.

Poznato je da su bogatstva svijeta nejednako raspoređena. Slična neravnomjernost, izgleda, postoji i među kućama. U jednim se događa malo što, a u drugima život kao da vrije. Ovo je priča o jednoj koja je uvijek živjela "punim plućima".

--

Dokumentarni film "Naša djeca" autora i redatelja Silvestra Kolbasa

Film je trenutno u fazi razvoja projekta.

Silvestar je već neko vrijeme najstariji Kolbas u svojoj obitelji. Roditelji su mu umrli, otac pred rat, majka prije nekoliko godina. Pedeset osam mu je godina, koliko je imao i njegov otac kad je umro. Imao je i malo mlađeg brata, koji je umro od posljedica rata. Drugi je puta oženjen. Ima troje djece. Jakova iz prvog braka, koji sad ima 28 godina. Evu, iz drugog braka, rođenu postupkom umjetne oplodnje, koja sad ima 12 godina. Antu, usvojenog iz dječjeg doma u dobi od 8 godina, sad mu je 13.

Neka od pitanja koja redatelj postavlja u ovom filmu su: Kako djeca utječu na osjećaje i stavove te međusobni odnos njega i supruge? Kako on utječe - ili je

dosad utjecao na koje dijete? Kakav odnos ima s kojim djetetom i daje li im svima jednako ljubavi? Mijenjaju li ga djeca? Čini li to svako od njih na drukčiji način? Kako djeca vide njega i suprugu, a kako vide njihov odnos prema sebi?

--

Dokumentarni film „iOtok“ autora Mihe Čelara

Projekt je trenutno u postprodukciji i očekivani završetak filma je ljeto 2018 .godine. Factum je manjinski koproducent ovog filma. Glavni producent je produkcijska kuća Astral film iz Slovenije u suradnji sa produkcijskom kućom Qasar Multimedia iz Italije.

iOtok je multimedijalna i interaktivna dokumentarna priča koja će pratiti starijeg slovenskog pisca i strastvenog podvodnog ribolovca Matu Dolenca pri pisanju njegove posljednje velike knjige. Mate Dolenc, koji je neka vrsta slovenskog Ernesta Hemingwaya, u prosincu 2015. namjerava se vratiti na hrvatski otok Biševo nakon četiri godine. Tamo odlazi s namjerom da napiše svoj posljednji roman. U svojoj novinarskoj i spisateljskoj karijeri otoku i Jadranskom moru posvetio je osam knjiga za djecu i odrasle te dva scenarija. U međuvremenu, dok ga nije bilo, otok je, kao i on sam, ostario i počeo umirati. Na njemu sada stalno živi samo 10 tvrdokornih otočana, od kojih većina ima preko 70 godina. Stoljetne otočke kuće polako se pretvaraju u turističke depadanse bogatijih stanovnika Komiže, sa susjednog otoka Visa. Turistički investitori žele u napuštenoj otočkoj školi urediti turističke apartmane, čime bi zajednica izgubila mogućnost korištenja dragocjenog školskog spremnika vode koji otoku znači život i razvoj. Nada za budućnost otoka među otočanima su mladi par Lucio, bivši brodski kuhar i Lada, učiteljica joge iz New Yorka, koji su došli Biševo kako bi ovdje započeli novi život i zasnovali obitelj. Međutim, kako bi mogli spasiti otok od izumiranja, moraju prvo osnovati Gradski odbor i oživjeti otočku zajednicu.

--

Dokumentarni film „Savska 66“ autorice i redateljice Milene Zajović

Film je trenutno u fazi razvoja projekta.

Dokumentarni film u nastajanju istražuje nasljeđe Domovinskog rata i položaj njegovih stradalnika u današnjem hrvatskom društvu. Povezujući sjećanje na stradanja Vukovara i današnju političku krizu u Savskoj 66 cilj je autorice istražiti zašto se Hrvatska danas dijeli na lijeve i desne, „partizane“ i „ustaše“, „jugonostalgicare“ i „domoljube“. Glavni protagonisti filma su Bojan Glavašević i Đuro Glogoški njihovim odnosima, okruženjima, generacijskim, iskustvenim i svjetonazorskim razlikama.

--

Dokumentarni film „Moja sestra istočna Europa“ autorice i redateljice Tatjane Božić

Film je trenutno u fazi razvoja projekta.

Moja sestra istočna Europa je istraživačko i poetsko putovanje kroz život žena u bivšim socijalističkim zemljama, 25 godina nakon pada Berlinskog zida.

Redateljica putuje po bivšim socijalističkim zemljama i sreće svoje stare prijateljice, njihove majke, kćeri, prijateljice, kolegice. Pričamo o ljubavi, ulošcima, starenju, kreditima, izbjeglicama, dudama, o frizuri i o poeziji, pionirima, partiji i korupciji. Kako je onda bilo, kako je nama danas?

Polako se slaže portreti žena koje žive tu na teritorijima nekadašnje imperije državnog socijalizma. Što im je zajedničko? Kako žive danas, 25 godina nakon pada sustava, koje su same odbacile – (u nedostatku izbora i unatoč Marksu).

Koja su njihova pitanja i dvojbe kao modernih žena? Kako su socijalistička i patrijarhalna prošlost i nasljedstvo integrirane, ili ne, u izbore koje čine, u odnose koje stvaraju, u životu koji biraju za sebe.

--

Dokumentarni filma „Najljepša zemlja na svijetu“ autora i redatelja Želimira Žilnika

Film je trenutno u fazi produkcije i postprodukcije. Factum je manjinski koproducent, a glavni producent je Nanooki film iz Austrije (Beč).

Ove će se godine u Austriji i u nekim dijelovima bivše Jugoslavije obilježiti pedeset godina od potpisivanja sporazuma između tih država koji je omogućio organiziran dolazak radnika u Austriju.¹ Dokumentarni film „**Najljepša zemlja na svijetu**“ prati sudbine pojedinaca i obitelji koje su tijekom posljednjih pet desetljeća, zahvaljujući uvjetima koje je taj sporazum otvorio, unaprijedili svoj životni standard, zasnovali obitelji, obrazovali se, popravili ili izgradili nove kuće u domovini, izrodili djecu i unuke te ostvarili sigurne mirovine. Namjeravamo kontaktirati sve generacije emigranata kako bi među njima našli one koji bi pristali svjedočiti o različitim fazama emigrantskog života: Slovence, Srbe, Hrvate, Bošnjake, Makedonce, Crnogorce, Rome, kao i oni koji se još uvijek identificiraju kao "Jugosi".

Dokumentarcem želimo pokazati kako su svaka žena i muškarac koji su se otisnuli u emigraciju, svoj život kreirali vlastitim radom, upornošću i marljivošću, ali i prilagođavanjem na uvjete koji su se posljednjih desetljeća dramatično mijenjali. Promjene su dolazile u najužoj okolini – obitelji koja se stvarala, uvećavala ili se rastajala. Mijenjala su se radna mjesta i zanimanja. Nekad su se otvarale nove šanse, drugi put gubile; prolazilo se kroz turbulencije tržišne ekonomije i političke promjene na globalnom nivou.

¹ Tijekom 2016. najavljeno je nekoliko simpozija i izložbi koje će obilježiti pedeset godina od sklapanja ugovora "Anwerbeabkommen mit Jugoslawien", što je bio sporazum između država o organiziranom dolasku radnika u Austriju. Taj državni dogovor je konkretiziran dokumentom "Sozialabkommern mit Jugoslawien".

4. TRINAESTI FESTIVAL ZAGREBDOX 2017.

PROGRAM FESTIVALA I OSTVARENI REZULTATI:

13-im je izdanjem, ZagrebDox nastavio sigurnim korakom kroz svoje drugo desetljeće te se još jednom potvrdio kao najveći festival dokumentarnog filma u jugoistočnoj Europi.

Trinaesto izdanje ZagrebDoxa – međunarodnog festivala dokumentarnog filma održano je od 26. veljače do 5. ožujka 2017. u preuređenom kinu Kaptol Boutique Cinema u Centru Kaptol u Zagrebu. Korištenjem najnovijih tehnologija za kinoprikazivanje, projekcije u pet dvorana novoga kina omogućile su mnogobrojnoj publici još kvalitetnije iskustvo gledanja filmova.

Tijekom osam festivalskih dana publika je imala priliku vidjeti 127 dokumentarnih ostvarenja u 15 programa. U utrci za glavnu nagradu – Veliki pečat ukupno su se natjecala 42 filma - 21 u međunarodnoj i 21 u regionalnoj konkurenciji. I ove je godine u službenim programima ZagrebDoxa bilo je nekoliko filmova koji su bili u užem izboru za nominacije ili nominirani za nagradu Oscar ili nagrađivani i prikazivani na najznačajnijim svjetskim festivalima kao što su Berlin, Sundance, Cannes i IDFA.

Osim Velikih pečata, **Mali pečat** dodjeljuje se autoru/ici do 35 godina starosti, a nagrada *Movies that Matter* filmu koji na najbolji način promiče ljudska prava. Nagradu za najbolji film po izboru publike, devetu je godinu zaredom dodijelio generalni sponzor HT – Hrvatski Telekom. Dodijeljena je i *Nagrada Mojoj generaciji* koju dodjeljuje direktor festivala Nenad Puhovski autorima za značajan doprinos dokumentarizmu.

Uz filmove u konkurenciji, filmski program činili su i službeni programi: **Glazbeni globus**, **Kontroverzni Dox**, **Happy Dox**, **Stanje stvari**, **Majstori Doxa**,

Biografski dox i ADU Dox. Uvođenje novih programskih kategorija postala je, tokom godina, tradicija ZagrebDox-a. Ove godine to su bili **Retrospektiva Nikolausa Geyrhalter**a, program **Majke i kćeri**, program **65+** i poseban program **20 godina Factuma** kojim je proslavljena dvadeseta godišnjica Factuma. Nastavili smo i s programom **ZagrebDoXXL** - svojevrsnom participativnom dokumentarističkom platformom koja već treću godinu publici omogućuje proširene razgovore s autorima koji su na ovaj način dobili kino termin i temu povezanu s filmom. Publika je tako imala priliku sudjelovati u razgovorima ne samo s autorom već i ostalim relevantnim stručnjacima koji su nakon projekcije filma povelili diskurs.

Također, i ove smo godine nastavili s **Teen Dox** programom, te je nastavno na protekla izdanja o najboljem filmu koji govori o problemima mladih odlučivao **Teen Dox žiri**, sastavljen od 15 učenika i učenica XIII. gimnazije u Zagrebu. Time je mladim članovima žirija omogućena intenzivna participacija na najrelevantnijem festivalu dokumentarnog filma u regiji.

U sklopu programa **Virtual Reality** posjetitelji su imali priliku uz pomoć nove tehnologije virtualne stvarnosti pogledati kratkometražne VR dokumentarce i doživjeti potpuno novo iskustvo gledanja filmskog sadržaja.

Trinaesto izdanje ZagrebDoxa 26. veljače 2017. svečano je otvorio g. Milan Bandić, gradonačelnik Grada Zagreba, a ceremoniji otvaranja i projekciji filma „Pričest“ prisustvovali su brojni visoki uzvanici, međunarodni i domaći gosti, filmski profesionalci, festivalski pokrovitelji, sponzori i partneri.

Nagrađeni filmovi 13. Zagrebdox-a

VELIKI PEČAT za najbolji film iz međunarodne konkurencije

- **ZASLJEPLJUJUĆA SVJETLOST SUTONA**
r. Salome Jashi, Gruzija, Njemačka

VELIKI PEČAT za najbolji film iz regionalne konkurencije

- **DUBINA DVA**
r. Ognjen Glavonić, Srbija, Francuska

MALI PEČAT za najboljeg autora/autoricu do 35 godina starosti

- **DUBINA DVA**
r. Ognjen Glavonić, Srbija, Francuska

NAGRADA MOVIES THAT MATTER za film koji na najbolji način promiče ljudska prava

- **SVETI BOŽE**
r. Vldena Sandu, Rusija

NAGRADA TEEN DOX za najbolji film koji govori o problemima mladih

- **SNOVI BEZ ZVIJEZDA**
r. Mehrdad Oskouie, Iran

HT – nagrada publike

- **GOSPODARICA ORLOVA**
r. Otto Bell, SAD

NAGRADA MOJOJ GENERACIJI - Dodjeljuje osnivač i direktor ZagrebDoxa Nenad Puhovski

- **DÉJÀ VU**
r. Jon Bang Carlsen, Danska

ZAKLJUČAK

Festival je i ove godine doveo bogatu svjetsku dokumentarnu produkciju domaćoj publici, preko 120 najboljih svjetskih dokumentaraca s velikim naglaskom na domaću produkciju, kroz **Dox događanja** - osmišljena da bi se osigurao dodatni prostor premijernim naslovima i autorima iz Hrvatske i regije. Sedamnaest domaćih dokumentaraca bilo je premijerno prikazano na 13. izdanju ZagrebDoxa, od toga devet naslova u regionalnoj konkurenciji, pet u službenim programima (Majstori doxa, Teen Dox, ADU dox), a dokumentarni serijal 65+ u sklopu posebnih programa. Dva su naslova već premijerno prikazana na inozemnim festivalima pa su na ZagrebDoxu imali nacionalne premijere: jedan u regionalnoj konkurenciji, drugi u programu Kontroverzni dox. Upravo ovakva struktura svrstava ZagrebDox uz rame vodećim svjetskim dokumentarnim festivalima koji svoj uspjeh temelje na spoju obične publike i snažne podrške filmskim profesionalcima te brige za njihove nove projekte.

Ovakav pristup osigurava dugoročnu održivost festivala i zanimanje stranih autora, producenata i distributera za Zagreb, a domaćim autorima postaje „odskočna daska“ za svjetsku distribuciju, ali i mjesto gdje domaći i regionalni autori na primjeren način mogu premijerno prikazati svoje filmove.

Posjećenost Festivala zasigurno je jedan od najvažnijih kriterija mjerljivosti njegove uspješnosti, a kao i ostale manifestacije ovog tipa, ZagrebDox od svojih početaka intenzivno radi na povećanju broja posjetitelja. Ovogodišnja velika promjena na tom polju svakako je preuređeno kino Kaptol Boutique Cinema čiji je kapacitet sjedala smanjen za 30% u odnosu na prošle godine, te je zbog toga bilo nemoguće nadmašiti prošlogodišnje rekordne brojke posjećenosti. Smanjeni kapacitet kina kompenziran je uvođenjem najsuvremenijih tehnologija za još kvalitetnije projekcije te ugodnije iskustvo gledanja filmova.

5. ZAGREBDOX PRO 2017.

O PROGRAMU ZAGREBDOX PRO:

Međunarodni festival dokumentarnog filma ZagrebDox pokrenut je 2005. godine i prvi je festival u regiji namijenjen isključivo prikazivanju i promoviranju dokumentarnih filmova. Publika ZagrebDox-a narasla je od 6.000 ljudi u prvoj godini, na prosjek od 27.000 ljudi. Festivalska konkurencija podijeljena je na regionalnu i međunarodnu, a u nastojanju pružanja prilike regionalnim autorima da se predstave u okviru svojih produkcijskih mogućnosti, ali i kako bi se ukazalo na potrebu jačanja lokalne i regionalne produkcije i stvaranje okruženja u kojem takve podjele nisu potrebne. Imajući na umu slabije produkcijske mogućnosti u hrvatskoj i regiji u odnosu na ostatak Europe, organizatori ZagrebDox-a su uz festival pokrenuli i edukativni program ZagrebDox Pro, kako bi pomogli osposobljavanju i umrežavanju hrvatskih i regionalnih redatelja i producenata dokumentarnih filmova i omogućili im bolji pristup europskim televizijama,

fondovima i publici, kao i razmjenu znanja i iskustava sa europskim kolegama u vidu 6-dnevne intenzivne dokumentarističke radionice.

U trinaest godina svog postojanja, ZagrebDox Pro doveo je u Zagreb i surađivao s renomiranim predavačima: *Tue Steen Müller, Cecilia Lidin, Leena Pasanen i Stefano Tealdi*, uz sudionike iz svih zemalja regije i gostovanje urednika s *BBC-a, YLE-a, Discovery Channela, Jan Vrijman Fonda, The Doc Heads Funda, IDFA Bertha Fund, Hrvatskog audiovizualnog centra, ZDF / Arte, ARD/MDR, ORF, RAI3, N1, AJBalkans, HBO Europa, Radio-televizije Slovenija, HRT-a, Nove TV, RTL-a Hrvatska, Federalne televizije BiH, B92, Radio-televizije Srbije, Radio-televizije Makedonije, distributeri Autlook Films, Taskovski Films, Deckert Distribution, Cat&Docs, Journeyman Pictures, Slingshot Films, Visible Film*, predstavnika renomiranih festivala *DOK Leipzig, Sheffield Doc/Fest, IDFA, Jihlava IDFF* i mnogi drugi. Više od pedeset filmova koji su u fazi razvoja sudjelovali u programu ZagrebDox Pro uspješno su realizirani. *Jennifer Fox, Marcel Łoziński, Paul Powels, Jon Alpert, Uldis Cekulis, Jay Rosenblatt, Victor Kossakovski, Hans Robert Eisenhauer, Jon Bang Carlsen, Kim Longinotto, Želimir Žilnik, John Appel, Nino Kirtadze, Erik Gandini, Jeremy Humphries i Merhdad Oskouei* održali su majstorska predavanja, Desk Kreativne Europe – ured MEDIA različite radionice i prezentacije, održani su brojni okrugli stolovi i diskusije o temama važnim u dokumentarnom filmu. ZagrebDox Pro ostaje jedini program takve vrste u neposrednoj regiji, te za brojne hrvatske i regionalne redatelje i producente i njihovu publiku čini Zagreb jedinstvenim mjestom susreta, povezivanja i edukacije koji im otvaraju vrata europskog i svjetskog dokumentarnog tržišta.

ZAGREBDOX PRO 2017.

Ove godine program se održavao od 26. veljače do 3. ožujka. ZagrebDox Pro prvi je i jedini hrvatski program kontinuiranog usavršavanja filmskih profesionalaca koji sufinancira Kreativna Europa – potprogram MEDIA i to

zahvaljujući prethodno odobrenoj potpori Grada Zagreba i Hrvatskog audiovizualnog centra (MEDIA je tzv. *matching* fond). MEDIA financira samo ponajbolje radionice i seminare koji omogućavaju europskim filmašima stjecanje novih znanja i vještina i međunarodno umrežavanje i suradnju. Odobreno sufinanciranje podrazumijeva dvogodišnji ciklus. Nakon podrške izdanjima ZagrebDox Pro-a u razdoblju od 2013. do 2016. godine, MEDIA je prihvatila prijedlog programa ZagrebDox Pro i za 2017. i 2018. godinu.

Ove smo godine pripremili iznimno bogat program i u Zagreb doveli sudionike i predavače iz više od 20 zemalja. Uz radionicu za izabrane projekte i pitching forum, posjetiteljima smo u suradnji s AVC-om i SONY-em predstavili brojne mogućnosti 4K i HDR tehnologije uz predavanje jednog od najcijenjenih britanskih direktora fotografije, redovnog predavača s BBC-a Jeremya Humphriesa, organizirali smo masterclass renomiranog iranskog redatelja, nositelja nizozemskog odličja Princ Claus za izniman doprinos u kulturi - Merhdada Oskoueiia i majstorsko predavanje dugogodišnjeg urednika dokumentarnog programa BBC-a – Nicka Fraisera koji je zbog bolesti nažalost u zadnji tren otkazan. U suradnji s DKE – Ured MEDIA Hrvatske i voditeljicom ureda Martinom Petrović organizirali smo prezentaciju - diskusiju koja je ujedinila novosti iz Programa Kreativna Europa – Potprograma MEDIA s naglaskom na zemljama niskoga produkcijskog kapaciteta i pokrenula rasprave o budućnosti, odnosno nastavku Potprograma MEDIA.

POSTIGNUTI CILJEVI:

- umrežavanje redatelja i producenata dokumentarnih filmova iz Hrvatske s kolegama iz regije, Europske unije i svjetske dokumentarističke mreže
- promocija dokumentarnih filmova u razvoju i produkciji
- otvaranje mogućnosti sufinanciranja dokumentarnih projekata u razvoju

- stjecanje novih znanja i vještina: budžetiranje dokumentarnog filma prema europskim
 - standardima, efikasna pismena i usmena prezentacija projekta, montiranje atraktivne video
 - najave za film, primjena novih medija u dokumentaristici, prilike i izazovi međunarodnog financiranja dokumentarnog filma

- unapređivanje rada na dokumentarnom filmu putem analize pozitivnih primjera uspješnih dokumentarnih projekata iz regije i Europske unije

- suradnja s regionalnim fondovima i podrška regionalnim koprodukcijama

PARTNERSKE ORGANIZACIJE:

ZagrebDox Pro surađuje s više europskih organizacija koje se na različite načine bave dokumentarni filmom. Ove suradnje imaju primarnu namjenu promocije projekta i razmjene znanja i stručnjaka među programima: European Documentary Network, Institute of Documentary Film, Documentary in Europe, Greenhouse - A Development Programme for Documentary Filmmakers, Friuli Venezia Giulia Film Commission, When East Meets West, Last Stop Trieste, Taskovski films, MEDIA desk Hrvatska, DOK Leipzig, CAT&Docs, itd.

REZULTATI I NAGRAĐENI PROJEKTI:

ZagrebDox Pro prati razvoj svih projekata koji su sudjelovali u programu. Do sada je pedesetak filmova uspješno realizirano, a mnogi od njih nagrađivani su na lokalnim i inozemnim festivalima i prikazivani na televizijama („Ciklusi“ Vlade Gojuna, „Selo bez žena“ Srđana Šarenca, „Sevdah“ Marine Andree, „Oblak“ Miroslava Sikavice, „Nije ti život pjesma Havaja“ Dane Budisavljević, „Gangster te voli“ Nebojše Slijepčevića, „Goli“ Tihe Klare Gudac i brojni drugi).

ZagrebDox Pro svake godine unapređuje način praćenja projekata, tako smo i 2014. Objavili bazu svih projekata koji su u 10 godina postojanja programa sudjelovali na ZagrebDox Pro-u. Projekti se prate tijekom cijele godine i baza se redovito ažurira i služi mnogim profesionalcima kao polazišna točka pri pretraživanju informacijama o već završenim projektima, kao i projektima koji su još u razvoju i produkciji. 2013. godine je uvedena dodatna novina za praćenje projekata: Nagrada ZagrebDox Pro za najbolji projekt koja uključuje jednogodišnje mentorstvo jednog od projekata po izboru Majstora Dox-a. Prošle je godine mentorica Catherine Le Clef odabrala mađarski projekt *Paying a Visit to Fortuna* kojeg je mentorirala cijelu godinu. Nova mentorica za 2017. godinu je Hanka Kastelicova koja je odabrala *marokanski projekt Suspended Wives*. Na ovogodišnjem izdanju ZagrebDox Pro-a dodjeljeno je čak 5 nagrada najboljim projektima.

NAGRAĐENI PROJEKTI NA ZAGREBDOX PRO-U 2017:

1. **ZagrebDox Pro Online Mentor Award –**
diploma i jednogodišnje mentorstvo - Hanka Kastelicova

- **Suspended Wives / Maroko**

2. **HBO Adria Award –** diploma i 2000 eura za razvoj projekta
- **It's Her Story / Mađarska**

3. **ZagrebDox Pro DCP Award –**
diploma i izrada Digital Cinema paketa po završetku projekta

- - **Speak So I Can See You / Srbija**
- - **Lonely Battle Of Thomas Reid / Irska**

4. Posebno priznanje za najbolji foršpan / trailer

- - **Sunday Lunch / Slovenija**

5. Posebno priznanje za najveći napredak tijekom radionice

- - **Bride In Search Of Happiness / Hrvatska**

6. KAMO IDEMO - PLANOVI RAZVOJA UDRUGE FACTUM

CILJEVI:

1. Stvaranje nove publike za autorski dokumentarni film
2. Povećanje mobilnosti hrvatskih dokumentarista
3. Povećanje vidljivosti rezultata rada udruge u Hrvatskoj, regiji i Evropi
4. Povećanje održivosti udruge kroz razvoj sustava samofinanciranja distribucijom proizvedenih filmova, kao i filmova sa ZagrebDoxa
5. Unaprjeđenje tehničkih uvjeta za što kvalitetnije obavljanje posla u skladu sa suvremenom praksom
7. Promišljanje i realizacija prestrukturiranja dijela aktivnosti udruge
8. Pomicanje filmova iz njihovih trenutnih faza produkcije u sljedeću te uspješno završavanje filmskih projekata

7. ZAKLJUČAK

Factum je 2017.godine proslavio dva desetljeća svog postojanja. Unutar tih dvadeset godina proizveli smo, distribuirali i promovirali hrvatske autorske dokumentarne filmove koji su dobili svoj prostor i publiku unutar zemlje i svijeta. Mnogi Factumovi filmovi obišli su velike i važne festivale dokumentarnog filma te su na taj način promovirali Hrvatsku i domaće autore te nas stavili na mapu svijeta autorskog dokumentarnog filma. U 2017. Factum je nastavio svoju glavnu misiju te će to kroz svoje projekte činiti i dalje. ZagrebDox je u trinaest godina svog postojanja stvorio publiku koja nam se svake godine ponovno vraća, postaje mnogobrojnija i sa punim pravom zahtjevnija. Na nama je da svojim daljnjim radom i širenjem svojih programa ispunimo njihove zahtjeve.